

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 1, din 14.07.2009

Factorul Extern și Alegerile Parlamentare Anticipate din 29 iulie 2009

**Transcriptul emisiunii radiofonice, din 5 iulie, realizată de Asociația de Politică Externă (APE) în colaborare cu Agenția de știri și analize Imedia și cu asistența Fundației germane Friedrich Ebert Stiftung (FES). Emisiunea este difuzată la Radioul Vocea Basarabiei în fiecare duminică, la ora 16.30.*

Corneliu RUSNAC, Moderator Imedia: Bună ziua, stimați ascultători. Sunt Corneliu Rusnac și vă salut la un nou ciclu de emisiuni consacrat problemelor de politică externă, realizat cu suportul „Asociației pentru politică externă” și finanțat de Fundația „Friedrich Ebert”.

Astăzi vom discuta despre factorul extern și alegerile parlamentare anticipate din 29 iulie. I-am invitat în studio pe analiștii Vlad Lupan, Victor Chirilă și Radu Vrabie. Domnul Lupan este expert independent, domnii Chirilă și Vrabie sunt experți de la „Asociația pentru politică externă”. Bună ziua și bine ați venit.

Aș vrea să începem discuția noastră cu recenta vizită a președintelui în exercițiu, Vladimir Voronin, care este și lider al Partidului Comuniștilor (PCRM), în Federația Rusă. În urma acestei vizite, din 22 iunie, autoritățile de la Moscova s-au arătat gata să acorde Republicii Moldova un credit de 500 de milioane de dolari. Mai mulți experți și politicieni din opoziție au calificat, însă, acest gest al Rusiei drept un suport electoral pentru PCRM și, totodată, s-au arătat sceptici de faptul că Rusia va acorda integral acest credit, în condițiile în care ea însăși se confruntă cu o gravă criză economică. Așadar, cum trebuie interpretat acest gest al Moscovei? Dle Lupan?

Vlad LUPAN, Expert Independent: Este cu siguranță, aici sunt de acord cu reprezentanții partidelor de opoziție, este cu siguranță o vizită de natură electorală, ca și de altfel celelalte vizite pe care le-a întreprins președintele Voronin la Moscova sau reprezentanții Kremlinului la Chișinău. Însăși maniera în care a avut loc vizita demonstrează că are un caracter electoral. S-au făcut promisiuni care nu pot fi îndeplinite în viitorul apropiat, ceea ce demonstrează clar că vizita a fost utilizată pentru ceea ce în Occident se numește – oportunități de fotografiere, oportunități de utilizare în mass-media, pentru ca ulterior să fie difuzată, inclusiv pe canalele care sunt extrem de populare în Republica Moldova și astfel să creeze o imagine a Partidului Comuniștilor, unicul partid care este susținut de către Federația Rusă, ceea ce este important pentru electoratul din Republica Moldova în contextul alegerilor din 29 iulie 2009 și de asemenea să creeze impresia că Federația Rusă va susține financiar Republica Moldova, deși un asemenea ajutor ar putea să vină ori foarte târziu, ori să nu mai vină.

Corneliu RUSNAC: Dle Chirilă?

Victor CHIRILĂ, Director Executiv interimar al APE: Cred că vizita recentă a președintelui Voronin la Moscova confirmă, de fapt, că vectorul estic al politicii noastre externe predomină din ce în ce mai mult. Este adevărat că este o vizită legată de contextul electoral. Partidul Comuniștilor contează foarte mult că Federația Rusă îi va ajuta să câștige puterea pentru următorii patru ani. De asemenea, această

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 1, din 14.07.2009

vizită, dar mai ales mesajele care vin de la Moscova în urma acestei vizite ne demonstrează că Federația Rusă înțelege să joace un rol important în această regiune, în țara noastră, iar miza sa este să preîntâmpine extinderea lumii vestice în Moldova și în statele din Europa de Est care fac parte din Parteneriatul Estic, lansat recent de Uniunea Europeană.

Corneliu RUSNAC: Dl Vrabie?

Radu VRABIE, Coordonator de Programe APE: Eu cred că pe lângă ceea ce au spus colegii mei, mai există un aspect care va fi utilizat și de Federația Rusă. Pentru că uitați-vă, Fondul Monetar Internațional nu a oferit un credit Moldovei, în condițiile în care nu există un guvern format, iar pe acest fundal, imaginea Rusiei în ochii populației din Republica Moldova va crește, pentru că uite, Rusia, expresia utilizată des de către autoritățile de la Chișinău: prietenul la nevoie se cunoaște, adică chiar în oricare condiții Rusia a oferit acești bani și eu cred că și pentru Rusia această vizită constituie o acțiune de PR.

Victor CHIRILĂ: Dacă se confirmă anume informația că Republica Moldova contează foarte mult pe recepționarea acestei asistențe financiare în valoare de jumătate de miliard de dolari și dacă Republica Moldova va intra în negocieri, mă tem că aceste acțiuni pot periclita relațiile noastre cu Fondul Monetar Internațional, cu Banca Mondială și cu Statele Unite ale Americii, și desigur cu Uniunea Europeană.

Iarăși, vedem o diferență foarte clară între relația noastră cu Vestul și cu Federația Rusă. În timp ce în negocierile pe care le putem cu Fondul Monetar Internațional sau cu Banca Mondială sunt transparente, se cunosc condițiile pe care actorii sau partenerii noștri din Vest ni le pun în față pentru a beneficia de asistență din partea lor, în cazul Federației Ruse nu cunoaștem care sunt aceste condiții, ceea ce trezește o sumedenie de suspiciuni și întrebări, aici, la Chișinău, din partea partidelor din opoziție, din partea actorilor din societatea civilă, ceea ce este normal să ne întrebăm care sunt condițiile adevărate, care sunt așteptările Federației Ruse? Pentru că trecutul recent și mai îndepărtat ne demonstrează că Federația Rusă pune accent pe condiții de ordin politic, care subminează suveranitatea noastră, anume suveranitatea la care ține foarte mult și pe care pedalează foarte mult în această campanie Partidul Comuniștilor. Or dacă acesta ține cu adevărat la noțiunile de suveranitate și independență a Republicii Moldova, să ne informeze în mod transparent despre discuțiile care se poartă la acest capitol.

Vlad LUPAN: Pe cât de mult Partidul Comuniștilor respectă de fapt el însuși suveranitatea și independența Republicii Moldova? De fapt, asta este una din întrebările pe care ar trebui să ni le punem noi astăzi, inclusiv radioascultătorii, de asemenea. Ce înseamnă plecarea la Moscova și pe ce schimbă susținerea politică Partidul Comuniștilor? Pe ce mizează președintele Voronin când merge la Moscova și cine va trebui să plătească pentru asta? Cetățeanul de rând sau liderul Partidului Comuniștilor? Eu am dubii că liderul Partidului Comuniștilor va plăti pentru ceva vreodată. În schimb, noi o să avem de plătit, cu siguranță.

Victor CHIRILĂ: Desigur, aici este vorba despre viitoarele generații. Cine va achita acest credit? Să nu uităm că deja sunt discuții începute cu Statele Unite ale Americii în vederea oferirii unui ajutor Republicii Moldova în cadrul programului Provocările Mileniului. În cazul în care acordul dintre

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 1, din 14.07.2009

Republica Moldova și Statele Unite ale Americii se va încheia, acest ajutor poate atinge suma de 300 de milioane de dolari. Și acesta nu este credit. Acestea sunt donații, bani pentru proiecte, un cadou, bani pentru a ne construi drumuri, bani pentru a moderniza agricultura, bani pentru a ne moderniza sistemul de irigații, care practic este inexistent în această țară. Or, pentru a beneficia de această asistență nerambursabilă, Republica Moldova trebuie să respecte anumite condiții. Și aici prima condiție pe care americanii o pun în fața statelor beneficiare este următoarea: democrația și buna guvernare. Or, anume la acest capitol, în ultimele luni, mai ales după alegerile parlamentare din 5 aprilie avem o deteriorare evidentă. Sunt îngrijorări exprimate de mai multe foruri internaționale. Deci, speranța pe care dl Voronin a formulat-o în interviul acordat postului de radio Vocea Americii săptămâna trecută este falsă, atâta timp cât aceste evoluții negative nu sunt corectate.

Corneliu RUSNAC: De ce totuși Federația Rusă ar fi interesată să susțină Partidul Comuniștilor și nu alte partide? De ce manifestă un sprijin pe față pentru acest partid?

Vlad LUPAN: Calculul rece. Federația Rusă întotdeauna a făcut calcule la rece. Sunt binecunoscuți în acest sens. Chiar dacă nu le convine pe deplin Partidul Comuniștilor, pentru că, probabil, îl consideră pe președintele Voronin drept trădător al Memorandumului Kozak din 2003 și, respectiv, o persoană în care nu poți avea încredere. Calculul politic îți spune că partidul respectiv, de exemplu, va câștiga cu un procentaj înalt alegerile din Republica Moldova. Și atunci, așa cum au spus ei și înaintea alegerilor din 5 aprilie, mizează pe răul cel mai mic.

Să ne închipuim o situație în care Federația Rusă ar susține celelalte partide. Asta ar însemna că Federația Rusă susține partidele care vor, în primul rând, democratizarea Republicii Moldova. Democratizarea Republicii Moldova înseamnă însă instituirea unor reguli europene în Republica Moldova și nu a unor reguli de tip rusesc, de genul: „fac ce vreau și după asta scap nevătămat și fără probleme”. Deci, ar susține, de fapt, europenizarea și, implicit, plecarea din sfera de influență a Federației Ruse a Republicii Moldova, pe care ei deja în mod direct o menționează în calitate de zonă a sa de influență. Dar, în acest caz, Federația Rusă ar susține niște partide care merg pe o formulă care nu le este convenabilă rușilor din punct de vedere geopolitic. Și aici nu e vorba de politică, de faptul că este Partidul Comuniștilor. Nu. Este vorba de orientare. E vorba de următoarele. Există două spații, în prezent, pe continentul european:

- Spațiul eurasiatic, și aici așa pune accent pe asiatic, este un spațiu în care regulile sunt aproximative: „Azi vreau așa, mâine vreau altfel. Azi, așa cum am spus, e bine, mâine deja nu-i bine. Eu schimb regulile și tot eu spun că așa e bine. Deci, fac ce vreau, și, respectiv, tot eu rămân cu dreptatea.”;
- Spațiul european, aici regulile sunt reguli, judecata-i judecată, economia – economie, există prosperitate, și noi vedem asta.

Deci, unu, Uniunea Europeană, spațiul „civilizațional european” și, doi, spațiul „civilizațional eurasiatic”, unde civilizația este, de fapt, una aproximativă.

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 1, din 14.07.2009

Este foarte clar că Federația Rusă ar susține doar acele partide din Republica Moldova, care ar avea o mai mare șansă de succes în parlamentare, iar dacă aceste partide ar fi poziționate spre spațiul civilizațional eurasiatic ar fi încă și mai bine. În cazul Republicii Moldova este exact situația PCRM. Este un partid non-european, în esență, și orientat spre spațiul civilizațional euro-asiatic.

Însă în cazul în care unul dintre partidele democratice sau mai multe partide democratice vor câștiga alegerile, Federația Rusă va lucra și cu ele. Întrucât este vorba despre pragmatismul Federației Ruse și de interesele sale de viitor. Și acest lucru ar trebui să-l înțeleagă nu doar populația Republicii Moldova, dar și partidele politice, inclusiv Partidul Comuniștilor și partidele democratice.

Tot așa cum Federația Rusă nu merge nicăieri, așa și Republica Moldova nu merge nicăieri. Când spun că „nu merge nicăieri”, am în vedere că nu va dispărea de pe harta globului, așa cum pretinde Partidul Comuniștilor. Nu, Republica Moldova va exista și, până la urmă, în relațiile internaționale ești nevoit să lucrezi cu ceea ce ai.

Victor CHIRILĂ: De asemenea, cred că Partidul Comuniștilor a monopolizat sprijinul Federației Ruse nu datorită atașamentului Rusiei față de dl Vladimir Voronin. Sunt sigur că există foarte multă neîncredere vis-a-vis de președintele Voronin. Trecutul o demonstrează. Afrontul pe care în 2003 dl Voronin l-a adus dlui Putin nu poate fi uitat atât de ușor și nu cred că va fi uitat în curând. Dar, Federația Rusă nu are altă forță în Republica Moldova pe care să poată conta, în sensul prezervării influenței sale în Moldova și în Transnistria, prin amânarea rezolvării problemei transnistrene sau găsirea unei soluții care să avantajeze Rusia. Iată de ce, acum, Moscova mizează pe Partidul Comuniștilor. Mizează în primul rând pe faptul că acest partid care denotă un comportament departe de practicile și standardele europene...

De fapt, persistarea pe această linie este un factor de instabilitate în țara noastră. Atâta timp cât Partidul Comuniștilor nu va înțelege că stabilitatea în această țară poate fi asigurată doar prin dialog cu societatea civilă și cu partidele de opoziție și că nu este nevoie să le distrugi pe acestea pentru a crea o stabilitate, ci trebuie să vorbești cu partenerii tăi, cu oponentii tăi. Atâta timp cât nu va înțelege Partidul Comuniștilor acest lucru, el va fi un factor de instabilitate. Or, instabilitatea este primul element care joacă în beneficiul Federației Ruse, pentru că instabilitatea creează condițiile necesare pentru a prezerva status quo-ul în Moldova și în regiunea sa transnistreană. Atâta timp cât se va menține această instabilitate și acest status quo, Federația Rusă va fi un actor important în viața noastră domestică de aici de la Chișinău.

Radu VRABIE: Pe lângă acest fapt mie mi se pare că Partidul Comuniștilor este și cel mai vulnerabil, pentru că uitați-vă, el a condus țara timp de 8 ani, el trebuie să arate niște rezultate. Nu are în mare parte alți aliați, fiindcă are relații proaste cu România, nu și-a îndeplinit obligațiile față de Uniunea Europeană, n-are relații strălucite cu Ucraina, și Rusia a înțeles acest lucru. A înțeles acest lucru chiar de la sus menționatul Memorandum Kozak și a început o strategie, prin care mai întâi a respins Republica Moldova, țară care a fost declarată, mai întâi o țară ne-prietenă a Rusiei, a fost sub o campanie propagandistică rusească, după care încetul cu încetul a început să-i ofere, în special, președintelui Voronin diferite cadouri, a început să-i ofere diverse promisiuni. În acest context, având nevoie de

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 1, din 14.07.2009

prieteni Partidul Comuniștilor a intrat în această cursă, iar acum chiar dacă își dorește nu poate ieși, pentru că Rusia a jucat mai iscusit. Moldova, totodată, a jucat și netransparent. Un lucru pe care, de altfel, mulți parteneri externi îl menționează, și anume că Moldova nu este o țară transparentă, este un stat care duce negocieri învăluite de mister cu Federația Rusă și nu numai față de partenerii europeni, ci și față de proprii cetățeni. În aceste condiții noi nu putem decât să ghicim, ce ar sta în spatele înțelegerii dintre Voronin-Medvedev sau Voronin-Putin.

În aceste condiții, apar foarte multe întrebări și dacă guvernul, autoritățile, ar fi transparente ar putea eventual, pentru binele lor, să răspundă la acestea. Însă, atâta timp, cât nu există acest dialog și avem rezultatele pe care le avem, ne dăm seama că influența rusă este foarte mare și, probabil, crește.

Corneliu RUSNAC: Aș vrea să revenim puțin la subiectul transnistrean despre care vorbise mai înainte dl Chirilă. Observăm că în această campanie subiectul transnistrean pare a fi mult mai puțin exploatat de partidele politice decât altădată. De ce se întâmplă acest lucru?

Radu VRABIE: Noi cu dl Lupan discutasem înainte de scrutinul din 5 aprilie, în cadrul unei emisiuni, despre platformele electorale și ce loc ocupă în acestea Transnistria și atunci am observat că rolul ei nu este atât de mare. Asta cu toate că, în sondajele de opinie problema transnistreană este una dintre cele zece priorități. Acum, însă, situația s-a schimbat. Președintele Voronin a recunoscut el însuși într-un interviu acordat unui post de radio rusesc că nu prea are timp pentru rezolvarea problemei transnistrene, întrucât are alte preocupări. Până una alta, dacă e să ne referim la campania din 29 iulie, eu, cel puțin, am văzut două partide mai active. În afară de partidul de guvernământ și partidul democrat, celelalte nu sunt atât de active în ceea ce privește sloganele, afișele electorale, aparițiile la televiziune. Vedem chiar că partidul comuniștilor și-a schimbat strategia. De la sloganul „Pentru o Moldovă stabilă” s-a trecut la „Să ne apărăm patria”. Bănuiesc că ei merg deja pe această cale a radicalizării, în care Transnistria nu-și mai găsește locul. Aducerea problemei transnistrene la masa de discuții nu ar avantaja Partidul Comuniștilor și de aia și această lipsă a conflictului transnistrean în platformele electorale.

Victor CHIRILĂ: Are dreptate colegul meu, Radu Vrabie, în ce privește mesajul. „Să ne apărăm patria!”. Întrebarea este, de cine să ne-o apărăm? De România? De partidele de opoziție, care ar fi bănuite de faptul că ar activa contra independenței și statalității țării? Dacă am vorbi despre Transnistria, aceasta ar însemna să vorbim despre pericolul care vine dinspre Est, dinspre Federația Rusă, pentru că mai avem în Transnistria acele trupe armate care mai există pe teritoriul nostru de fapt. Avem acel armament de douăzeci de mii de tone, care în continuare nu este transportat în Federația Rusă. Or, iată că aceste subiecte nu sunt convenabile pentru a fi discutate acum, pentru că Chișinăul oficial are nevoie de sprijinul Federației Ruse în campania electorală.

Vlad LUPAN: Conflictul transnistrean din punctul de vedere al autorităților Republicii Moldova este cu siguranță o problemă pe care ei nu vor să o discute. Dar există o serie de conotații și paralele, legate de negocierea transnistreană și utilizarea acestui subiect în electorală, la care trebuie să atragem atenția.

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 1, din 14.07.2009

Am văzut că până în 5 aprilie, acest subiect a fost utilizat în mod serios în electorală, inclusiv pentru a motiva Federația Rusă să se implice în electorală de partea Partidului Comuniștilor. Acum subiectul conflictului transnistrean nu mai este atât de actual pentru PCRM, pentru că ei au convins Moscova că ei sunt acei care vor cere susținerea Kremlinului. Deci, pârghia transnistreană pe care a utilizat-o Moscova asupra autorităților Republicii Moldova nu mai este atât de relevantă pentru că noi vorbim despre alegeri și în alegeri este suficient, pur și simplu, să susții Partidul Comuniștilor, întrucât este deja clar că acest partid demonstrează loialitate față de Moscova și vizita recentă a președintelui a demonstrat-o.

Pe de altă parte, subiectul transnistrean nu este utilizat de către partidele de opoziție. De ce? Pentru că în realitate, acest subiect a fost utilizat într-o manieră propagandistă de către Partidul Comuniștilor și într-o manieră disproporționată tocmai în defavoarea intereselor naționale ale Republicii Moldova, dar în favoarea sa electorală. Deci, în primul rând, subiectul transnistrean nu este un subiect de prioritate pentru cetățenii Republicii Moldova. Dar odată ce începi să discuți pe problematica transnistreană și s-o pui în capul mesei, înseamnă că susții eforturile Federației Ruse de a utiliza acest conflict ca pârghie de influență asupra Republicii Moldova. Pentru că în realitate, soluționarea conflictului transnistrean nu se va întâmpla în curând. Deci, în momentul în care tu știi că soluționarea conflictului transnistrean nu va veni repede și totuși te bagi să discuți subiectul respectiv, asta înseamnă că de fapt joci jocul Federației Ruse. Și atunci, evident că partidele liberale, democrate, de opoziție nici nu ar fi interesate de subiectul transnistrean și poate că nici nu ar trebui să utilizeze acest subiect în electorală pentru 29 iulie 2009, ci să discute acest subiect deja după alegeri, în dependență de rezultate.

Ar mai fi ceva. Ziceam de o paralelă. Haideți să vedem ce face Partidul Comuniștilor. Exact la fel cum face liderul de la Tiraspol, Smirnov. Păi, liderul de la Tiraspol Smirnov creează isterie „în stat”, în statul lui auto-declarat, Transnistria, după care spune: uniți-vă toți împreună în jurul meu, împotriva pericolului moldovenilor fasciști, români șamd., care vor să ne distrugă „statalitatea”. Și? Nu vedem noi același lucru acum în discursul Partidului Comuniștilor? Ei copie cu exactitate comportamentul liderului de la Tiraspol, creează o isterie în stat despre un eventual pericol al dispariției statalității și după asta spun: uniți-vă în jurul nostru ca să apărăm statalitatea pe care de fapt nimeni n-o atacă. Asta-i propagandă curată, în opina mea, un lucru pe care trebuie să-l analizăm la rece și să-l înțelegem bine.

Radu VRABIE: Eu am o părere puțin diferită în ceea ce privește perspectiva partidelor de opoziție. Este adevărat că din punct de vedere al PCRM, ei au nevoie de o victorie în termen scurt, or conflictul transnistrean nu face parte din asta și nu poate intra în strategia lor electorală. În același timp, Partidul Comuniștilor, în opinia mea, este foarte vulnerabil, pentru că nu are realizări. Și atunci, partidele de opoziție ar putea să speculeze pe acest lucru.

Vlad LUPAN: Eu aș spune în felul următor. Ce plusuri am văzut noi, din punctul meu de vedere, ce plusuri am văzut noi în ultima vreme din guvernarea comunistă? Vine o criză economică, o bună parte din cetățeni au plecat peste hotare deja, sistemul educațional nu este tocmai cel mai performant din Europa și nici măcar din vecinătatea apropiată, relațiile cu UE, care este o organizație preferată de majoritatea cetățenilor Republicii Moldova, sunt la pământ aproape. Deci, când nu ai aproape nimic de raportat, distragi atenția și îți găsești dușmani externi, iată, România – un dușman extern extraordinar de

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 1, din 14.07.2009

comod. Astfel, atragi de partea ta Rusia, care se teme că România nu știi ce o să facă în Republica Moldova. Iar pe de altă parte îți consolidezi și societatea în jurul tău. De acestea sânt ceea ce pomenisem mai devreme: utilizarea tuturor uneltelor posibile în calitate de instrumente de propagandă, care nu au nimic în comun cu realitatea.

Victor CHIRILĂ: De fapt, trebuie de spus că campania electorală precedentă și aceasta au influențat negativ politica noastră externă. De fapt, avem de a face cu o deteriorare a mesajelor noastre de politică externă. Și vedem că relațiile noastre s-au răcit acum cu Bruxellesul. Ni s-a dat un semnal că Bruxellesul ar fi gata să înceapă negocierile pentru semnarea viitorului acord de asociere cu Republica Moldova, dar ne pun niște condiții clare: să tratăm în mod egal cetățenii Uniunii Europene, ceea ce înseamnă să renunțăm la regimul de vize instituit pentru cetățenii României, ni se impune condiția să respectăm Drepturile Omului și să investigăm în mod transparent, eficient, efectiv acele evenimente triste care au avut loc în aprilie și soldate cu încălcarea flagrantă a drepturilor omului și, de asemenea, să avem, să organizăm o campanie electorală corectă, în conformitate cu standardele și principiile democratice. Când aceste condiții vor fi îndeplinite, numai atunci relațiile cu Bruxellesul vor putea fi relansate. Or, deocamdată, Chișinăul oficial, Partidul Comuniștilor nu este gata să facă acești pași în întâmpinarea Bruxellesului, pentru că puterea contează în primul rând, puterea se pare că se dorește cu orice preț și acesta este un factor ce creează o tensiune în societate, care se răsfrânge și asupra calității politicii noastre externe.

Corneliu RUSNAC: Ce riscuri comportă pentru republica Moldova deteriorarea relațiilor cu partenerii europeni, cu Uniunea europeană, cu Statele Unite?

Vlad LUPAN: Eu aș menționa aici și organizațiile monetare internaționale, care au relații directe atât cu Uniunea Europeană, cât și cu Statele Unite. Deteriorarea relațiilor pe acest plan presupune o întârziere în semnarea unor acorduri. Or, semnarea de acorduri nu este, pur și simplu, semnarea unor hârtii. Asta înseamnă un lucru foarte concret. Nu se semnează acordul atâta timp, cât nu ai îndeplinit niște condiții, așa cum a menționat și dl Chirilă mai devreme. Deci nu vor fi reforme, nu vor fi nici relații cu Uniunea Europeană. Nu va fi o relație cu Uniunea Europeană, nu vor fi, respectiv, relații normale nici cu Fondul Monetar Internațional, nici cu Banca Mondială. În consecință, Republica Moldova nu va primi finanțare tocmai în perioada de criză. Mă refer la finanțarea din partea organizațiilor monetare internaționale și din partea partenerilor occidentali principali ai Republicii Moldova cum sunt Uniunea Europeană și Statele Unite.

Deci, nivelul relațiilor economice de mai departe va depinde, de fapt, de implementarea unor reforme reale în Republica Moldova, într-o perioadă foarte scurtă de timp, dar și respectarea unor condiții privind desfășurarea alegerilor parlamentare... și reacția este deja vizibilă. Am văzut că Fondul Monetar Internațional a spus că până nu vedem rezultatele alegerilor, mai bine zis, nu rezultatele alegerilor, ci felul în care se vor desfășura aceste alegeri în Republica Moldova nu putem vorbi despre finanțare.

Îmi pare foarte rău să le spun radioascultătorilor acest lucru, dar Federația Rusă nu are bani să dea Republicii Moldova. Pe hârtie arată foarte frumos, dar banii adevărați se află la Fondul Monetar

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 1, din 14.07.2009

Internațional. Iată de acolo dacă nu vin banii, atunci vom avea de a face cu o adevărată criză. Pe când banii din Rusia... Personal am dubii serioase despre când și câți bani or să vină din Federația Rusă întrucât Rusia este și ea însăși în criză... Așa că autoritățile actuale din Republica Moldova ar trebui să se gândească de trei ori dacă merită pe termen foarte scurt „electoral” să pună interesele partidului înaintea intereselor cetățenilor Republicii Moldova.

Radu VRABIE: Președintele în exercițiu, Vladimir Voronin, de mai multe ori în interviurile sale menționa faptul că Moldova este o țară unică, care poate avea relații bune și în Est, și în Vest. Un lucru, în principiu bine spus, dar prost înfăptuit. Republica Moldova este o țară prea mică ca să-și permită luxul să închidă niște porți, unde abia a reușit să intre. Întrucât, chiar dacă nu ar fi vorba despre niște bani de hârtie, ci despre niște bani adevărați, alte ar fi condițiile creditului Federației Ruse, în cazul în care Moldova ar avea o relație bună cu Uniunea Europeană și alte sunt condițiile în situația în care rușii înțeleg că dacă Republica Moldova, dacă nu acceptă condițiile rusești, nu are, de fapt, alte soluții. De aceea, și aici revin iarăși la lipsa de transparență de care au dat dovadă autoritățile din Republica Moldova, în primul rând nouă nu ne este convenabil să negociăm cu Rusia, fără să avem alți parteneri. Pentru că, în acest moment, Republica Moldova a ajuns, practic, într-o zonă în care nu ea controlează deciziile...

Victor CHIRILĂ: Politica externă a Republicii Moldova s-a transformat într-un fel de șantaj. Uitați-vă la mesajele și acțiunile pe care le întreprind actualii oficiali față de Uniunea Europeană: regimul de vize cu România va rămâne în vigoare până când UE nu va institui regimul fără vize pentru cetățenii RM. Acesta este un șantaj curat. Astfel de mesaje nu merg la Bruxelles. Cu astfel de șantaje nu îți îmbunătățești credibilitatea. Credibilitatea se îmbunătățește prin reforme și acțiuni concrete întreprinse aici la noi în țară: să ameliorezi condițiile democratice, să modernizezi economia, să consolidezi frontiera, să îmbunătățești serviciile de frontieră și vamale, astfel încât să ți se permită să beneficiezi de acel de regim de vize cu UE etc..

În raport cu Fondul Monetar Internațional, declarațiile dlui Voronin vorbesc de la sine. „Fondul Monetar a plecat ca soția infidelă de la bărbat”, spune el. Dar, să ne întrebăm, cine este Republica Moldova în raport cu FMI? Să nu uităm că la Fondul Monetar Internațional nu iau decizii niște funcționari, niște birocrați internaționali care lucrează acolo. Deciziile sunt luate la FMI de către state dezvoltate precum Germania, Franța, Uniunea Europeană, în general, de Statele Unite ale Americii... Deci afrontul acesta nu este adresat numai Fondului Monetar Internațional sau Băncii Mondiale, el este adresat unor politicieni concreți, unor capitale concrete, unor state concrete. Poate nu se înțelege acest lucru aici, la Chișinău, dar lucrurile anume așa se prezintă.

Sau acest anunț, precum că Federația Rusă este gata să ne dea 500 de milioane de dolari... Nu este și acesta un afront adresat Vestului? Este, cert, un șantaj. În anii precedenți dl Voronin obișnuia să declare că Republica Moldova este o țară mică și, prin urmare,: „vom fi acolo unde vor fi interesele noastre economice și politice.” Păi, unde sunt interesele noastre economice și politice? Doar la Moscova? Cred că avem de-a face cu o degringoladă totală a politicii noastre externe.

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 1, din 14.07.2009

Corneliu RUSNAC: Dle Chirilă, dle Lupan, dle Vrabie, eu vă mulțumesc foarte mult pentru prezența dvs. la emisiune.

Stimați ascultători, vă amintesc că ați ascultat prima emisiune dintr-un ciclu de programe consacrate problemelor de politică externă, realizate cu suportul „Asociației pentru politică externă” și finanțată de Fundația “Friedrich Ebert”.

Eu, Corneliu Rusnac, realizatorul emisiunii, vă spun la revedere și vă dau întâlnire săptămâna viitoare.